

като обстановка благоприятна за дълговъчността.

Отъ 158 столътници 16 сж състоятелни, т. е. живяват покривайки нуждитъ си съ излишъкъ, 79 сж умѣрено състоятелни, т. е. такива, на които сръдствата достигатъ за съразмѣрно съ консомативното ниво покриване на нуждитъ, и 63 сж, бедни т. е. такива, на които приходитъ не достигатъ за едно съразмѣрно покриване на нуждитъ или които живяватъ съ ограничени нужди. Това разпредѣление, при което 10% отъ столътниците сж състоятелни, 50% умѣрено състоятелни и 40% бедни, съответствува приблизително на общото разпредѣление на благосъстоянието въ страната и, следователно, не ни позволява да правимъ изводи за нѣкаква връзка между благосъстоянието и дълговъчността.

11. Физически белези на столътниците. Отъ физическитъ белези на столътниците иматъ по-особено значение височината, гръдната обиколка и теглото. Тия сведения се отнасятъ, разбира се, само за ония столътници, които презъ време на анкетата сж били още живи.

Височината на ръста на столътниците се вижда отъ следната таблица:

Възраст	Столътници на височина (с. м.)																			
	до 135		136—140		141—145		146—150		151—155		156—160		161—165		166—170		171—175		176—180	
	м.	ж.	м.	ж.	м.	ж.	м.	ж.	м.	ж.	м.	ж.	м.	ж.	м.	ж.	м.	ж.	м.	ж.
100—102 г.	—	2	—	—	—	6	2	11	3	5	8	7	14	2	9	—	6	—	2	—
103—105 г.	—	1	—	—	1	2	—	2	—	1	2	1	3	—	—	—	—	—	—	1
106—108 г.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
111—112 г.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Всичко	въ градоветъ		—		4		1		2		1		1		2		4		2	
	въ селата . .		3		1		1		4		1		11		3		5		9	
	изобщо . . .		3		1		1		8		2		13		4		6		10	

Отъ тия числа се вижда, че женитъ столътнички сж изобщо по-низки отъ мъжетъ столътници. Ние намираме при женитъ по-низки дори отъ 135 с. м. Отъ 54 столътници мъже най-низкъ ръстъ има единъ, който има височина между 141 и 145 с. м., а най-високъ ръстъ иматъ трима, височината на които се намира между 176 и 180 с. м. Отъ останалитъ, 16 сж на височина отъ 146 до 160 и 34 — отъ 160 до 175 с. м. При женитъ, които сж на брой 42, най-високиятъ ръстъ е 161 до 165 с. м., а отъ останалитъ, 21 иматъ височина отъ 141 до 150 и 10 — отъ 156 до 165.

Твърде интересенъ е фактътъ, че при градското население отсъствуватъ както най-низкитъ, така и най-високитъ ръстове, което свидетелствува, че нашитъ села създаватъ, отъ една страна, една благоприятна, а, отъ друга,

една неблагоприятна обстановка за физическото развитие на човѣка. Дали бихме могли да предположимъ, че балканскитъ села създаватъ такава благоприятна обстановка, различно отъ полскитъ села, въ които условията сж по-малко благоприятни? Срещу такова предположение говори фактътъ, че сръдниятъ ръстъ при столътниците мъже отъ надморска височина до 500 м. (164·15 с. м.) е незначително по-малкъ отъ сръдния ръстъ на мъжетъ столътници отъ надморска височина надъ 500 м. (164·42 с. м.).

Отъ даннитъ за столътниците по възраст се вижда, че при столътниците на възраст повече отъ 105 години нѣма нито единъ, който да е по-високъ отъ 165 с. м., въ сщцото време, когато ние имаме 17 столътници на възраст 100—102 години, които иматъ височина отъ 166 дори до 180 с. м. Тия числа даватъ основания да се предполога, че високитъ възраст не сж благоприятни за височината на ръста. Това може да се види и отъ едно съпоставяне на серията на столътниците — мъже съ серията на младежитъ, представени предъ наборнитъ комисии:

Представени предъ наборнитъ комисии младежи презъ	На 1000 отъ цѣлата маса се падатъ съ височина на ръста				
	156—160	161—165	166—170	171—175	176—180
1905—1920 ¹⁾ . . .	159·0	312·8	307·8	147·8	40·0
Мъже—столътници	185·2	351·8	166·7	111·1	55·6

Отъ тия числа е съвършено ясно, че докато при младежитъ, представени предъ наборнитъ комисии, иматъ по-голѣмо значение височинитъ 161 до 175, при столътниците е по-голѣмо значението на височинитъ 156 до 165; това е една твърде сжществена разлика между младитъ и старитъ. Разбира се, тая констатация може да се приеме само при предположението, че въ продължение на последнитъ 80—90 години не сж настъпили нѣкакви сжществени промѣни въ физическия съставъ на нашето население. Забележително е, че серията на най-високитъ е по-силно застъплена при столътниците и по-слабо при младежитъ, една констатация, която като че ли противоречи на направената по-горе. Въ сжщностъ, ние нѣмаме тукъ едно противоречие, но едно последствие отъ естествения подборъ: относителното число на най-високитъ е станало при столътниците, съ течение на времето, по-голѣмо, вследствие на измирането на принадлежащитъ къмъ серии съ по-малка височина индивиди.

Други единъ вѣренъ физически белегъ е *гръдната обиколка*. Съответнитъ данни се съдържатъ въ следната таблица:

¹⁾ K. Popoff — Résultats des mensurations anthropométriques des conscrits en Bulgarie, Roma, 1925, p. 27.